

**UCHWAŁA NR III/13/2018
RADY GMINY KURÓW
z dnia 28 grudnia 2018 roku**

**w sprawie uchwalenia „GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH” NA ROK 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.) **Rada Gminy Kurów** uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych na 2019 rok wykorzystuje się dochody z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kurów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2019**

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa lokalną strategię działania w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy Kurów i realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późniejszymi zmianami określa w art. 4¹ ust. 1 najważniejsze kategorie zadań - cele, które w ramach programu będą realizowane.

Niniejszy program składa się z przyjętych na rok 2019 pięciu zadań priorytetowych, które będą realizowane poprzez działania skonkretyzowane dla potrzeb społeczności Gminy Kurów. Program określa także zasady wynagradzania członków komisji i pełnomocnika odpowiedzialnego za realizację programu. Uwzględnia działania związane z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców naszej Gminy. Zawiera działania profilaktyczno - informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia oraz zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych odpowiadających lokalnemu zapotrzebowaniu. Uwzględnia system działań pomocowych skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również do ich rodzin, dzieci i młodzieży. W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania są długofalowe, konsekwentnie wdrażane od lat oraz systematycznie prowadzone na terenie Gminy przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kurowie przy współpracy wielu instytucji i organizacji. Będą również realizowane zadania wskazane przez N.P.Z. (Narodowy Program Zdrowia) – cel operacyjny – narkomania, alkoholizm, uzależnienia behawioralne i inne zachowania ryzykowne i nikotynizm.

Sprawozdania finansowe i merytoryczne z realizacji Programu są integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego przedstawianego Radzie Gminy Kurów przez Wójta Gminy Kurów.

Diagnoza sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Kurów.

Liczba mieszkańców w Gminie Kurów według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wynosiła 7 741 (zameldowanych na pobyt stały), w tym 6 346 powyżej 18 roku życia.

Rada Gminy Kurów Uchwałą Nr XXVIII/284/2018 z dnia 3 września 2018 r., określiła następujące limity punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

1. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla:

- 1) napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % alkoholu oraz piwa - **20 zezwoleń;**
- 2) napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) - **13 zezwoleń ;**
- 3) napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu - **13 zezwoleń**

2. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:

- 1) napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % alkoholu oraz piwa - **8 zezwoleń;**
- 2) napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) - **4 zezwolenia;**
- 3) napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu - **4 zezwolenia.**

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 rozpatrywała 19 wniosków dotyczących osób nadużywających alkoholu, natomiast w roku 2017 – 14 spraw dotyczących takich osób. W roku 2017 złożono do sądu 4 wnioski o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego. Zostało wydanych przez biegłego psychologa i psychiatrę 6 opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu. W roku 2018 rozpatrywano 13 wniosków dotyczących osób nadużywających alkoholu. Biegli wydali 3 opinie w sprawie uzależnienia od alkoholu. 2 osoby z osób zgłoszonych podjęło leczenie stacjonarne, a 4 osoby leczenie ambulatoryjne. Wszystkie osoby zgłoszone oraz 4 świadków podjęły różne formy pomocy.

W ramach prac Zespołu interdyscyplinarnego prowadzona została procedura „Niebieskiej Karty”. W skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele GKRPA, którzy uczestniczą również w pracach grup roboczych.

Liczba założonych „Niebieskich Kart” związanych z przemocą w rodzinie”:

- rok 2015 – 2 osoby,
- rok 2016 – 6 osób,
- rok 2017 – 5 osób,
- rok 2018 – 8 osób.

W roku 2018 – 30 osób korzystało z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu co najmniej jednego członka rodziny.

Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych:

- rok 2017 – 15 osób,

- rok 2018 – 19 osób.

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami GKRPA, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowymi wynika, że część dorosłych mieszkańców Gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego, jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu. Znaczącą część działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci i młodzież uczęszczająca do szkół podstawowych na terenie Gminy Kurów. Każda placówka oświatowa realizuje ponadto własny program wychowawczo – profilaktyczny.

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie Gminy Kurów można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie się pojawiły w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi ze strony władz samorządowych.

1. Jednym z najważniejszych problemów młodych mieszkańców Gminy zdaje się być picie alkoholu: aż 23 % uczniów szkoły podstawowej, 45 % gimnazjalistów i 85 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że inicjacje alkoholową ma już za sobą. Dodatkowo bardzo duża część badanej młodzieży jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż picie napojów wysokoprocentowych. W związku z tym zaplanowano działania z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.
2. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na fakt, iż część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami. Także na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród młodzieży przez pedagoga szkolnego, dowiadujemy się, że rodzice nie rozmawiają z dziećmi o problemie uzależnień. Młodzież uzyskuje informacje na ten temat w szkole, z internetu, z telewizji. W związku z tym zaplanowano skierowanie działań edukacyjnych w stronę dorosłych mieszkańców Gminy Kurów, rodziców uczniów lokalnych szkół. Istotne też są powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ największa część badanych jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 85 % uczniów szkoły podstawowej, 55 % gimnazjalistów i 70 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest takiego zdania. Wobec tego w działaniach profilaktycznych należy uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy.
3. Poważny problem wśród młodych mieszkańców stanowią narkotyki. Spora część młodzieży (19% gimnazjalistów i 30 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) ma już za sobą pierwszy kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które "biorą" narkotyki i to na każdym etapie edukacji. Nasuwa się zatem potrzeba informowania o niebezpieczeństwach, jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażyciem narkotyków.
4. Część osób dorosłych przyznała, że ich wiedza na temat narkotyków jest niewielka (25%), więc w tym obszarze również potrzebne są działania edukacyjne.
5. Godna podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców Gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy zgodnie zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą – 100 % respondentów jest tego zdania. Wszyscy respondenci są także zdania, że przemoc nie jest prywatną sprawą i trzeba na nią reagować. Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać

w trudzie edukowania mieszkańców Gminy.

6. Istotne jest także zwrócenie uwagi na sprzedaż alkoholu na terenie gminy oraz zaostreżenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że zawsze sprawdzają dokument tożsamości, natomiast 72 % gimnazjalistów i 50 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że samodzielnie kupili alkohol. Należy niezwłocznie podjąć kroki ograniczenia sytuacji, zwłaszcza, że są one niezgodne z obowiązującymi przepisami.

ROZDZIAŁ I

CELE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu, zmniejszenie rozmiarów problemu zaburzeń życia rodzinnego, poprawa sytuacji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu problemów z uzależnieniem poprzez udzielanie kompleksowej pomocy.

Szczegółowe cele założone do realizacji w ramach Programu:

CEL I:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, poprzez kontynuowanie pracy punktu informacyjno - konsultacyjnego „PIERWSZY KONTAKT” dla osób z problemem alkoholowym w świetlicy opiekuńczo - wychowawczej - „PRZYSTANEK”- w Kurowie, którego zadaniem jest diagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci):

- informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego,
- motywowanie do leczenia,
- pomoc w znalezieniu miejsca w placówkach odwykowych,
- udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej,
- udostępnianie literatury fachowej dla uzależnionych i współuzależnionych,
- rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia oraz informacji o możliwościach jej powstrzymania.

Efekty:

- uzyskanie informacji o chorobie, sposobach jej leczenia i zrozumienie istoty choroby,
- podjęcie terapii, której celem jest trzeźwienie oraz poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego,
- integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu poprzez uczestnictwo w mityngach AA i grupie wsparcia „*Moja szansa*”.

CEL II:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

1) pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym:

- dyżury psychologa w punkcie informacyjno - konsultacyjnym dla uzależnionych i współuzależnionych,
- praca z grupą wsparcia „*Moja szansa*” pod kierunkiem psychologa, dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu, według ustalonej procedury,
- wspieranie działalności grup wsparcia, dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych.

2) pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym:

- współpraca z policją w zakresie zjawiska przemocy domowej,
- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu objęcia pomocą rodzin zagrożonych problemem alkoholowym i przemocą,
- uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,
- praca z dziećmi i członkami ich rodzin w świetlicy opiekuńczo - wychowawczej „PRZYSTANEK” w Kurowie oraz Świetlicy Wiejskiej w Choszczowie „Inkubatora Talentów”, stanowiących element pomocy i odgrywającej ważną rolę w procesie niesienia pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych, promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień.

Efekty:

- wsparcie psychiczne,
- zabawy, przyjęcia i spotkania rodzinne i środowiskowe bez alkoholu.

CEL III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1) działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży, mające na celu stworzenie alternatywnej formy przeciwdziałania alkoholizmowi oraz służące integracji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu:

- organizacja czasu wolnego – w szczególności podczas ferii letnich i zimowych skierowaną do dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniom,

- organizacja wypoczynku dla grup tzw. wysokiego ryzyka, na koloniach, obozach i w innych jednostkach oferujących zajęcia, prowadzone przez kadrę wykwalifikowaną w zakresie profilaktyki,
- współrealizacja i finansowanie programów i działań informacyjno - edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, w tym działań mających na celu ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży,
- kontynuacja programów szkolnych m.in. „*Spójrz inaczej*”, prowadzonych przez przedszkolnych nauczycieli oraz innych programów profilaktycznych w zależności od potrzeb, np. prowadzonych przez psychologa z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Puławach i innych terenów oraz wspieranych przez psychologa z Poradni Odwykowej zatrudnionego w Punkcie informacyjno – konsultacyjnym „*PRZYSTANEK*”,
- organizacja prozdrowotnych, edukacyjno - profilaktycznych festynów, kampanii, imprez oraz konkursów dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin, promujących zdrowy, trzeźwy styl życia, wolny od uzależnień,
- wspieranie aktywności młodzieżowej oraz wdrażanie pozytywnych wzorców mających na celu kształtowanie wśród młodych ludzi, zagrożonych patologią, pozytywnych nawyków korzystnego spędzania czasu wolnego,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży z grup wysokiego ryzyka w świetlicy opiekuńczo – wychowawczej „*PRZYSTANEK*”,
- kształtowanie postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w tym udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno – edukacyjnych, skierowanych między innymi do sprzedawców alkoholu,
- realizacja pozalekcyjnych programów opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz dofinansowanie dożywiania dzieci w nich uczestniczących.

2) edukację publiczną w zakresie problematyki alkoholowej:

- aktualizacja i rozpowszechnianie za pomocą plakatów, ulotek, informatorów, biuletynu w lokalnym kwartalniku „*O nas*” informacji o działaniach profilaktycznych podejmowanych na terenie Gminy.

Efekty:

- uświadomienie dzieciom, młodzieży i dorosłym szkodliwego wpływu alkoholu i innych używek na rozwój i funkcjonowanie organizmu oraz ich negatywnego wpływu na życie rodzinne i społeczne,
- prezentacja oferty spędzania czasu, wolnego od uzależnień, w świetlicy „*PRZYSTANEK*”.

CEL IV:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) podnoszenie kwalifikacji, zwiększenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i pełnomocnika;
- 2) podnoszenie kwalifikacji, zwiększenie kompetencji osób realizujących rekomendowane programy profilaktyczne;
- 3) pokrycie kosztów dojazdów na szkolenia i konferencje;
- 4) współpracę z lecznictwem odwykowym;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w szczególności poprzez współpracę w realizacji wszelkich działań i zadań propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia.

Efekty:

- zwiększenie kwalifikacji, kompetencji w/w osób w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- integracja środowiska lokalnego.

CEL V:

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

- przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie ich do zaopiniowania przez Komisję,
- podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- organizację szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży i sprzedawców alkoholu w celu przestrzegania przepisów Ustawy.

Efekty:

- uświadomienie konsekwencji nieprzestrzegania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ograniczenie dostępności alkoholu dla nieletnich.

PARTNERZY DO WSPÓŁPRACY:

- 1) Placówki oświatowe z terenu gminy Kurów;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kurowie;
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach;
- 4) Urząd Gminy Kurów;

- 5) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Puławach;
- 6) Służba Zdrowia;
- 7) Policja;
- 8) Sąd Rejonowy w Puławach;
- 9) Kościół Katolicki;
- 10) Organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kurowie oraz pełnomocnika:

Członkom GKRPA przyznaje się wynagrodzenie:

- dla przewodniczącego Komisji za przygotowanie i udział w posiedzeniu Komisji - 700 zł brutto miesięcznie,
- dla członków Komisji za udział w posiedzeniu ogólnym lub kontroli sklepów - 110 zł brutto,
- dla członków Komisji za udział w posiedzeniu dotyczącym wszczęcia procedury poddania się leczeniu odwykowemu z udziałem osób zgłoszonych i świadków - 120 zł brutto,
- dla pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych za realizację zadań zawartych w Programie - 150 zł brutto miesięcznie,
- dla sekretarza będącego członkiem Komisji za prowadzenie dokumentacji, w tym dotyczącej osób kierowanych na leczenie odwykowe - 170 zł brutto miesięcznie.

ROZDZIAŁ III

Finansowanie programu

1. Na realizację zadań Programu przeznacza się środki finansowe pochodzące z opłat za wydane zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, w wysokości określonej w uchwale budżetowej Gminy Kurów na rok 2019 – **95 000,00 złotych**.
2. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Problemów Alkoholowych na rok 2019 może również nastąpić ze środków innych, pozyskanych przez realizatorów programu.